

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0513U001087

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-11-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Троценко Володимир Іванович

2. Trotsenko Vladimir Ivanovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-11-2013

Спеціальність за освітою:

Місце роботи здобувача: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: 40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.360.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, 25 перший корпус, м. Київ, Київська обл., 03141, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: 40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Теоретичні і практичні основи селекції соняшнику на адаптивність в умовах північно-східного Лісостепу України
2. The theoretical and practical bases of sunflower breeding for adaptability in the North-Eastern Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення наукової проблеми, що полягає в обґрунтуванні та реалізації селекційних програм зі створення вихідного матеріалу та сортів соняшнику, орієнтованих на вирощування в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах. Уперше розроблено, апробовано та впроваджено у виробництво у вигляді нових високопродуктивних сортів методику створення вихідного матеріалу соняшнику, адаптованого до специфічних умов північно-східного Лісостепу. Удосконалено низку методів оцінки селекційного матеріалу та ведення первинного насінництва. Встановлено відмінності в переліку та параметрах селекційно важливих ознак, оптимальні значення яких у південних областях підтримуються тиском середовища. Виявлено, що скоростиглість є важливою, але не основною ознакою адаптованості генотипів до умов регіону. Селекційного контролю потребують параметри толерантності до змін рівня загущеності посівів, кислотності ґрунту та його температури. Розроблено та

впроваджено в селекційну практику методику контролю основних схем формування продуктивності рослин, застосування якої забезпечує суттєве зменшення показників тривалості періоду вегетації при збереженні основних показників продуктивності. Експериментально доведено, що стабільне збереження ознак скоростиглості забезпечується лише в разі використання першої фракції насіння. Відмінність між спадковими ознаками різних фракцій насіння зменшується в сортів із низьким рівнем інтенсивності добору на скоростиглість. Розроблено та апробовано оптимізовану схему ведення первинного насінництва, спрямовану на збереження сортових ознак у сортів-популяцій з обмеженими зонами вирощування. Створено й занесено до державного реєстру сорти соняшнику олійного використання - Постолянський, Сумчанин, ЧаС, Хуторянин, кондитерського використання Онікс. Проходять Державне сортовипробування сорти Фаренгейт та Сяйво.

2. The theoretical generalization and the new solution of scientific problem concerning the substantiation and realization of breeding programs for creation of sunflower initial material and its varieties oriented on cultivation in certain soil-climatic conditions have been presented. For the first time the methods of creation of sunflower original material adapted to the specific conditions of the North-Eastern forest-steppe and Polissya of Ukraine have been developed, tested and put into production in the form of new high-yield varieties. Some methods for estimation of breeding material and initial seed-production have been improved. There have been established some differences in the list and the parameters of the important breeding features the best values of which in more southern conditions are maintained by environmental influence. It has been revealed that earliness is the important characteristic but not the only one adaptive parameter of genotypes to the conditions of the region. Tolerance parameters require the selective control because of changing the crop density, soil acidity and its temperature. Methods of control of the basic schemes dealing with the formation of plant productivity have been elaborated and introduced into breeding practice. The introduction of such methods ensures the essential decrease of the parameters concerning the duration of vegetative period under the preservation of productivity of the main parameters. The peculiarities in the mechanisms of yield formation in crops with different plant density have been determined. It has been determined that the creation of varieties have to occur taking into account the predicted level and the range of variability index of the pre-harvest density. Under research conditions the highest rate of variation belongs to the index of period length "end of vegetation-complete (technological) ripening". The efficiency in use of this parameter as a separate breeding trait has been experimentally proved. It has been found out that one of the mechanisms of matrykal-seed formation is the difference in number between the formed embryo cells and the level of its structure depending on the location of seed in inflorescence. The extension of the adaptive potential of varieties to the specific conditions of separate vegetation periods characterized by different mechanisms of yield formation can be achieved by optimization of first fraction seeds. It has been experimentally proved that steady preservation of early-ripening parameters is guaranteed only in case of first fraction seed use. The distinction between the hereditary traits of different seed fractions decreases in varieties with low-intensity selection for early-ripening. The following varieties of oil sunflower have been created and entered in the National Register: Postolyanskyy, Sumchanyyn, ChaS, Hutoryanyyn; confectionery sunflower: Onyx. Varieties Fahrenheit and Siajvo are being tested.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Віктор Васильович
2. Kirichenko Viktor Vasilevich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильківський Станіслав Петрович
2. Васильківський Станіслав Петрович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренкова Віра Павлівна

2. Петренкова Віра Павлівна

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлов В'ячеслав Григорович

2. Михайлов В'ячеслав Григорович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Роїк Микола Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Роїк Микола Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.